

MiljökontoretGöran Nilsson, Miljöchef
0221-251 62
goran.nilsson@koping.seStäudds Samfällighetsförening
c/o Ulf Knutsson
Västra Skepparbacken 7
722 11 Västerås**Hogsta 2:13 m fl, Stäudds Samfällighetsförening, ansökan om tillstånd för inrättande av gemensam avloppsanordning****Beslut**

Med stöd av antagen delegationsordning beslutas

att avslå ansökan från Stäudds Samfällighetsförening, c/o Ulf Knutsson, Västra Skepparbacken 7, 722 11 Västerås om tillstånd för inrättande av gemensam avloppsanordning gällande de 47 fastigheterna som ingår i föreningen samt för fastigheterna Karlsvik 2:1 och Karltorp 2:14. Avloppsreningsverket avses placeras på fastigheten Hogsta 2:13.

Beslutet är taget med stöd av 1 kap 1 §, 2 kap 3, 6-7 §§, 5 kap och 9 kap 7 § miljöbalken samt 13 och 33 §§ förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Ansökan

Den 4 augusti 2017 inkom en ansökan om att anlägga gemensam vatten- och avloppsanordning för fastigheterna inom Stäudds Samfällighetsförening samt för fastigheterna Karlsvik 2:1 och Karltorp 2:14.

Ansökan redogör för hur avloppsfrågan är tänkt att lösas och gäller ett minireningsverk av fabrikatet WSB Clean som ska betjäna totalt 49 fastigheter.

Ansökan redogör också för hur vattenfrågan är tänkt att lösas genom att använda föreningens befintliga pumphus och borrhå brunn som använts för sommarvatten under 30 år. I samband med att avloppsledningen läggs kommer en ny vattenledning att läggas på frostfritt djup. Alla övriga enskilda brunnar planeras att tas ur drift. Till ansökan bifogas de senaste mätvärdena på råvattnet direkt från brunnen. Föreningen planerar också att dra fram en sjövattnenledning till pumphuset och distribuera sjövattnet till samtliga fastigheter i den nuvarande sommarvattenledningen. Detta för att använda grundvattnet endast för husets behov och inte för bevattning m m. Föreningen anger också att detta ger en möjlighet om grundvattnet i framtiden skulle bli en bristvara. Då skulle sjövattnet kunna renas och kopplas in.

Föreningen anser att förslaget avseende vatten- och avloppslösning uppfyller de krav som kan ställas. Med denna lösning undviker man en sjöledning med tillhörande risker. Föreningen tror också att kommunens lösning kan dra ut på tiden. Föreningen redogör också för beräknade kostnader. Föreningen anser också att liknande lösningar bör kunna vara en möjlighet också för övriga föreningar längs norra Mälarstranden.

Karta över avloppsanläggningens placering samt planerat ledingsnät för både vatten och avlopp bifogas ansökan.

Bakgrund

Miljö- och byggnadsnämnden har under hela 2000-talet blivit allt restriktivare med att ge tillstånd till enskilda/delgemensamma avloppslösningar i de tätbebyggda områdena längs norra Mälarstranden, inklusive delområdet Stäudd. Ur hälso- och miljösynpunkt har behovet av gemensam bedömning av områdenas möjligheter att lösa va-frågorna på ett mer långsiktigt och hållbart sätt setts som nödvändigt.

Detta har lett till en mer aktiv kommunal va-planering.

Ett antal delområden längs norra Mälarstranden, däribland Stäudds Samfällighetsförenings område har identifierats i vatten- och avloppsplanen (va-planen) för Köpings kommun som områden med stort behov av åtgärder för en långsiktigt hållbar va-försörjning med möjligheter att också ansluta fastigheterna till den befintliga va-anläggningen.

Stäudds Samfällighetsförening består till övervägande del av fritidsboenden med betydande inslag av fast boende. Enligt föreningens ansökan är 16 av 49 fastigheter med fast boende. Va-standarden i fritidshusområdena längs norra Mälarstranden varierar mellan olika delområden och inom de olika områdena. Detaljplanerna har också stor variation. Sammantaget är Mälarstranden attraktivt för boende och, i likhet med andra platser i landet, har en utveckling skett mot högre standard på fritidsboendet med ökat nyttjande och även fast boende. Situationen är väsentligt annorlunda än vid tiden för de olika detaljplanernas tillkomst.

Samtliga områden längs norra Mälarstranden, inklusive Stäudd, är belägna så att avloppsutsläpp belastar vattenförekomsten Mälaren-Galten. Området är gammal havsbotten och problem med att hitta dricksvatten av godtagbar kvalitet och kvantitet bedöms kunna föreligga, även om omfattande undersökningar av detta inte genomförts.

Dialog med fastighetsägare i områdena har pågått sedan början av 2000-talet men har inte lett till att gemensamma anläggningar kunnat genomföras.

Köpings kommun beslutade den 28 november 2016 att områden längs norra Mälarstranden, däribland Stäudds Samfällighetsförening samt fastigheterna

Karlsvik 2:1 och Karlstorp 2:14 ska ingå i ett verksamhetsområde enligt 6 § Lag om allmänna vattentjänster och att kommunen därmed har ansvaret för att förse dessa områden med vattentjänsterna vatten och spillvatten.

De avloppsutsläpp som idag sker ute i områdena belastar yt- och grundvatten där. Inriktningen är att med sjöledningarna leda bort allt avloppsvatten så att utsläppen inte sker ute i de tätbebyggda områdena samt förse området med vatten av godtagbar kvalitet och kvantitet för hushållsändamål.

Gällande detaljplan

Detaljplanen (Byggnadsplan) för området är från 1980. Planen består av karta, byggnadsplanebestämmelser och byggnadsplanebeskrivning. Utöver området Stäudd ingår också det närliggande området Galten (ca 40 fastigheter) i samma detaljplan.

I *byggnadsplanebeskrivningen* angavs bland annat att det nu aktuella delområdet, Stäudd, inrymde 40 huvudbyggnader för fritidsändamål. Det angavs vidare att planförslaget i första hand föranleddes av behov av att reglera den uppkomna tätbebyggelsen samt möjliggöra fastighetsbildning av de enskilda tomtplatserna. Vattenförsörjningen var avsedd att ordnas från två befintliga bergborrade brunnar. För eventuellt framtida större vattenbehov anvisades plats för tre nya brunnar. Avloppsvattnet från bad, disk och tvätt skulle till övervägande del ledas till resorptionsanläggningar. Klosettfrågan avsågs lösas på annat sätt t ex genom klosett med liten avloppsmängd och anslutning till tank eller genom förmultnings-, torr- eller förbränningstolett.

I *byggnadsplanebestämmelserna* angavs bland annat områden för gemensamma ledningar och skyddsområden för vattentäkter. Vidare angavs att huvudbyggnad jämte uthus och andra gårdsbyggnader inte får uppta större sammanlagd våningsyta än 100 m², varav 70 m² huvudbyggnad och högst 30 m² uthus. I huvudsak gäller att byggnad endast får uppföras i ett våningsplan och att vindsinredning är förbjudet.

Mälarens status

(Uppgifter hämtade från VISS – Vatteninformationssystem Sverige)

Nuvarande statusklassning för vattenförekomsten Mälaren – Galten är enligt Vattenmyndigheten ”måttlig ekologisk status”. Kvalitetskrav är ”God ekologisk status” 2027. I motiveringstexten anges ”**Övergödning** - God ekologisk status med avseende på näringsämnen (eller biologiska kvalitetsfaktorer som indikerar näringsämnespåverkan) kan inte uppnås till 2021 på grund av administrativa begränsningar. Åtgärder behöver emellertid genomföras i så stor omfattning som möjligt till 2021”. Under påverkanskällor uppges betydande påverkan från reningsverk, jordbruk, enskilda avlopp och atmosfärisk deposition.

Kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp vid norra Mälarstranden

Köpings kommunfullmäktige beslutade den 28 november 2016 om kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp för ett större område längs norra Mälarstranden, varav fastigheterna inom Stäuddsområdet är en del. Beslutet är överklagat och ärendet ligger hos Förvaltningsrätten för prövning som kommunalbesvär. Huvudmannen för verksamhetsområdet prövar parallellt den tänkta lösningen med sjöledning för vatten och avlopp från/till Köping. Ansökan registrerades vid mark- och miljödomstolen den 19 maj 2017.

Tidsaxeln för när upprättande av förbindelsepunkter för vatten och avlopp i olika områden kommer att vara klart är svårbedömd. Enligt huvudmannen är inriktningen nu att driva processen så snabbt som det går. När vattentjänstfrågorna kommer att vara lösta uppges i nuläget i första hand beroende av den möjlighet som finns att olika beslut överklagas. Den tidigaste tidpunkt som det första delområdet enligt huvudmannen kan ha upprättade förbindelsepunkter är 2019. Stäuddsområdet bedöms ligga något år senare.

Lagstiftning

Miljöbalken

I miljöbalkens portalparagraf 1 kap 1 § meddelas syftet med bestämmelserna i balken. Syftet är att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö.

Enligt 2 kap 3 § miljöbalken ska alla som bedriver/avser bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd, utföra de skyddsåtgärder/iakttä de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

I 2 kap 6 § framgår bland annat att ett tillstånd inte får ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen. Små avvikelser får dock göras, om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas.

Enligt 2 kap 7 § miljöbalken ska bland annat kraven i ovan nämnda paragrafer gälla i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem.

I 5 kap miljöbalken regleras miljö kvalitetsnormer bland annat avseende kvaliteten på vattenmiljön.

I miljöbalkens 9 kap 7 § sägs att avloppsvatten ska avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer. För detta ändamål ska lämpliga avloppsanordningar eller andra inrättningar utföras.

I 13 § i Förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd sägs att det krävs tillstånd för att inrätta en avloppsanordning som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till.

I 33 § i Förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd sägs bland annat att en bostad särskilt ska ha tillgång till vatten i erforderlig mängd och av godtagbar beskaffenhet till dryck, matlagning, personlig hygien och andra hushållsgöromål.

Nationella miljö kvalitetsmål, övrig lagstiftning m m

De nationella miljö kvalitetsmålen berörs och då framförallt miljö målen ”levande sjöar och vattendrag”, ”ingen övergödning”, ”god bebyggd miljö” och ”grundvatten av god kvalitet och kvantitet”.

Det övergripande målet för den svenska vattenförvaltningen är att uppnå god vattenstatus. God status innebär god ekologisk och vattenkemisk status i alla inlands- och kustvatten. För grundvatten innebär det, förutom god vattenkemisk status även god kvantitativ status.

Bestämmelserna i Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) syftar till att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang, om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och
2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va-anläggning.

Miljökontoret bedömning

Miljökontoret har att pröva ansökan utifrån miljöbalkens regelverk.

Miljö- och byggnadsnämnden har under hela 2000-talet blivit allt restriktivare med att ge tillstånd till enskilda/delgemensamma avloppslösningar i de tätbebyggda områdena längs norra Mälarstranden, inklusive Stäudd. Ur hälso- och miljösynpunkt har behovet av gemensam bedömning av områdenas möjligheter att lösa va-frågorna på ett mer långsiktigt och hållbart sätt setts som nödvändigt.

Detta har lett till en mer aktiv kommunal va-planering som landat i en va-plan där kommunen bedömt att 6 § Lagen om allmänna vattentjänster gäller. Med den bakgrunden har kommunfullmäktige beslutat om verksamhetsområde för vatten och avlopp för bland annat Stäuddsområdet. Inriktningen från kommunen som huvudman för verksamhetsområdet är att lösa vattentjänsterna med sjöledning för vatten och avlopp från Köpings tätort så snart det går.

Ansökan uppges gälla både vatten- och avloppsfrågan. Tillståndsplikt gäller enligt miljöbalken för inrättande av avloppsanordning. Vattenfrågan är inte

tillståndspliktig enligt miljöbalken. Miljökontoret gör dock bedömningen att tillståndsfrågan för avloppsanläggningen i aktuellt ärende, utifrån miljöbalkens regelverk, har en avgörande koppling till och betydelse för områdets möjligheter till en långsiktigt hållbar lösning även för vattenfrågan. Vattenfrågan är en viktig del i miljöbalken utifrån de krav som gäller för en bostad. Ett beslut enligt miljöbalken får inte strida mot bestämmelserna i gällande detaljplan eller syftet med detaljplanen. Den nuvarande detaljplanen från 1980 togs fram för snart 40 år sen och har inte tagit höjd för den utveckling som skett och enligt det syfte som fanns vid planens framtagande. Miljökontoret anser att ett tillstånd till sökt avloppsanläggning sammantaget strider mot syftet med gällande detaljplan, där vattnet skulle lösas med gemensamt sommarvatten och enskilda avloppslösningar anpassade till detta.

Utvecklingen i området har lett till att området idag nyttjas på ett annat sätt som gör att vatten- och avloppsfrågorna behöver förbättras för att trygga områdets behov av en långsiktigt hållbar lösning för vatten- och avloppsfrågorna. Köpings kommun har beslutat att Stäudd ska ingå i ett verksamhetsområde där kommunen som huvudman svarar för behovet av vattentjänster. Miljökontoret bedömer att det beslutet innebär att både vatten- och avloppsfrågorna får en långsiktig och hållbar lösning.

Den redovisade platsen för avlopprensningens verkets placering är på så kallad allmän platsmark enligt den gällande planen. Såvitt miljökontoret uppfattar redovisade kartor så kan även ledningsdragningar komma att beröra allmän platsmark.

Sökanden uppfattas som väl medveten om att en hållbar lösning för området innefattar både avlopps- och vattenfrågan. Av ansökan framgår att man ser inlämnad ansökan som ett alternativ till det av kommunen beslutade verksamhetsområdet.

Miljökontoret har att se till hela områdets behov enligt miljöbalken av en långsiktigt hållbar lösning för avlopp och vatten utifrån de samlade krav som finns för en bostad och med hänsyn till den mängd fastigheter som är berörda.

Med hänsyn till vad som framkommit i handläggningen av ärendet anser miljökontoret att tillräckligt underlag finns för att besluta i ärendet utan att begära in ytterligare kompletteringar.

Miljökontoret anser att ansökan om gemensam avloppsanläggning för fastigheterna inom Stäudds Samfällighetsförening samt för fastigheterna Karlsvik 2:1 och Karltorp 2:14 ska avslås.

Miljökontoret

Göran Nilsson